

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

Effects of story-based learning activities together with artistic creation on listening abilities and creativity of kindergarten 2 students

ธनिया สายคำสิง¹, มนตรี วงษ์สะพาน²
Taniya Saitamlueng¹, Montree Wongsaphan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ 2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 29 คน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะการฟัง และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test (Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

คำสำคัญ: นิทาน, การฟัง, ความคิดสร้างสรรค์

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทร. 08-7233-4288 อีเมล: 63010582054@msu.ac.th

² อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร. 0910602393 อีเมล: montree.v@msu.ac.th

¹ Master Student Major Educational Curriculum and Instruction Faculty of Education Mahasarakham University.

Tel. 0872334288 E-mail: 63010582054@msu.ac.th

² Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Mahasarakham University.

Tel. 09-1060-2393 E-mail: montree.v@msu.ac.th

Abstract

The objectives of this research were: 1) to compare the listening abilities of Kindergarten Year 2 students between before and after school by using story-based learning activities together with art creation. 2) Compare the creativity of Kindergarten 2 students between before and after school with story-based learning activities together with art creation 3) Study the satisfaction of Kindergarten 2 students who received Story-based learning together with art creation. The sample group consisted of 29 students in Kindergarten 2/1, 2nd semester of the academic year 2021, at Burapha Phitthayakan Municipal School. The tools used in the research were a learning management plan, listening skills test and creativity test. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and test the hypothesis with t-test statistics (Dependent Sample).

The results showed that:

1. Listening ability of Kindergarten Year 2 students who study with story-based learning activities together with creating art. There is a higher progression after school than before, with a statistically significant level of .01.

2. Creativity of Kindergarten Year 2 students who study with story-based learning activities together with art creation. There is a higher progression after school than before, with a statistically significant level of .01.

3. Kindergarten year 2 students who have been taught by using fairy tales as a base together with creating art. Their overall satisfaction with the learning activities was at a very satisfactory level.

Keywords: Story-based learning, Listening, Creativity

บทนำ

เด็กวัยก่อนเรียน หรือวัยอนุบาล (Preschool) เป็นวัยที่สำคัญระยะหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีพัฒนาการหลายด้าน ก้าวหน้าขึ้น ทั้งด้านความคิด ภาษา การสื่อสาร ด้านกล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และการช่วยเหลือตนเอง ทำให้เด็กพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของคนที่จะมีชีวิตอิสระ เป็นตัวของตัวเองเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวัยที่เด็กเริ่มจากครอบครัวไปสู่โรงเรียนอนุบาล หรือศูนย์เด็กเล็ก

ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และใช้ชีวิตภายนอกบ้านมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน หากเด็กวัยนี้ไม่ได้รับการส่งเสริมทักษะที่จำเป็นตามช่วงวัย อาจจะเป็นจุดตั้งต้นของปัญหาต่อไปในอนาคต (ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย, 2560) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กอายุ 4-5 ปี ซึ่งมีพัฒนาการทางด้านภาษาที่เด็กพูดจะค่อยๆ ซบซ้อนขึ้น สามารถเล่าเรื่องราวที่มีลำดับขั้นตอนให้ผู้ใหญ่ที่ไม่คุ้นเคยกับเด็กฟังได้เข้าใจทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตและพูดถึงอนาคตใกล้ๆ โดยเข้าใจความหมาย จนกระทั่งช่วงปลายของวัยนี้

คือเมื่ออายุ 6 ปี จะสามารถอธิบายความหมายของคำได้ เริ่มอ่านสะกดคำ นับเลขได้ถึง 30 เด็กในวัยนี้จึงควรได้รับการส่งเสริมในด้านภาษาที่เหมาะสม เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม เกิดความอบอุ่น ตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ที่อยู่รอบข้าง เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมองซึ่งก่อให้เกิดการทดลองขึ้น เด็กสามารถสร้างจินตนาการถึงวัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรืออยู่ในอดีต (ดวงเดือน ศาสตราจารย์, 2549) การฟังของเด็กเป็นการรับรู้เรื่องราวด้วยประสาทสัมผัสทางหู ที่เด็กสะสมแล้วนำไปสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษา (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) การฝึกให้เด็กรู้จักฟังจะช่วยให้เด็กเพิ่มพูนคำศัพท์เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ โครงสร้างของภาษาพูดและได้เข้าใจเรื่องราวต่างๆ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาพูดได้ถูกต้องยิ่งขึ้น รู้จักพูดคุยกับเพื่อนฝูง ทั้งยังกระตุ้นให้เด็กได้ใช้จินตนาการ (นิตยา ประพฤติกิจ, 2546)

จัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ในด้านการพัฒนาภาษาว่าเป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกรู้จักคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย โดยคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ กำหนดให้มีการพัฒนาการคิดของเด็กปฐมวัย โดยเป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนกเปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชี่ยวชาญการมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ (สำนัก

วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2561 สำหรับเด็ก อายุ 3-6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1) กำหนดให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร โดยเด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย มีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ และการอ่านเบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ มีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัย นำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ มีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัย โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นให้มีความเหมาะสม และเป็นไปในทางบวกและสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ และโลก ความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี ทำให้ได้รับความปลอดภัย มีความสุขลดความยากลำบาก เอาชนะวิกฤตต่างๆ ได้ (สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2560) นอกจากนี้ความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความแตกต่าง ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมในที่สุด ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน และเป็นเรื่องที่คุณครูจะต้องให้ความสนใจและต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคน เนื่องจากเป็นข้อกำหนดหนึ่งที่ผู้เรียนจะต้องมีอยู่ในตัวสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (กมล โพธิ์เย็น, 2562) โดยความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการส่งเสริมตัวเด็กให้มีความสมบูรณ์ เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็นที่มาของลักษณะพึงประสงค์ของเด็กนับตั้งแต่การเป็นผู้มีอารมณ์สุนทรีย์ มองโลกในแง่ดี ใฝ่เรียนรู้ ชอบการค้นคว้าทดลอง มีความคิดริเริ่ม ภาคภูมิใจและมั่นใจในตนเอง และเป็นที่มาแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะต้องส่งเสริมให้เกิด

ขึ้นตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก (Trilling and Fadel, 2015) ซึ่งบทบาทของครูนอกจากการออกแบบการเรียนการสอน หรือการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสม และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ๆ แล้วยังต้องศึกษาแนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เด็กทุกคน พิจารณาวิธีสอน และวิถีทางในการเรียนที่มีความต่อเนื่องในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สร้างความเข้าใจในความคิดรวบยอด ทักษะและกระบวนการของศาสตร์ต่าง ๆ วิธีการสร้างและประเมินความรู้ (Klenz, 1987)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การนำนิทานมาใช้ฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนุกสนาน ส่งเสริมการคิด จินตนาการ และช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาเด็กที่ฟังนิทานจะฝึกการจดจำความต่อเนื่องของเรื่อง ติดตามแนวความคิด ส่งเสริมให้มีความฉลาดในการฟัง การเรียนรู้คำใหม่จากนิทาน เด็กมีโอกาสร่วมกิจกรรมทางภาษาทั้งการเล่าเรื่อง การสนทนา วิพากษ์วิจารณ์ การฝึกพูดจากการแสดงบทบาทในนิทาน การเล่นเกม และกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจอยากอ่านหนังสือ เพื่อ จะได้อ่านนิทานได้ด้วยตัวเอง นอกจากนี้ นิทานยังช่วยให้เด็กได้เลียนแบบในสิ่งที่ตั้งถามของนิทาน การเลียนแบบเสียง คำพูด ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้คำและภาษาพูดใหม่ๆ นิทานเป็นการเพิ่มพูนคำศัพท์ เด็กคนใดที่ฟังนิทานมาก เด็กคนนั้นก็ใช้คำศัพท์ที่ยากขึ้น และใช้ได้อย่างหลากหลายเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะเด็กได้เก็บสะสมทั้งคำศัพท์ และความคิดจากเรื่องราวที่ตน ได้ฟังมา เมื่อถึงคราวจะใช้ก็สามารถดึงออกมาใช้ได้ทันที (นิตยา ประพฤติกิจ, 2546) และจากการศึกษาผลของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการวาดรูประบายสีเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กสามารถทำกิจกรรมได้ตามที่กำหนดไว้ ทั้งวัตถุประสงค์ กระบวนการ ระยะเวลาและมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ที่เพิ่มขึ้น (อัมรัตน์ ตั้งพิทักษ์ไพบุลย์, 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอน เห็นว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยควรจัดกิจกรรมที่มีความสนุก ผู้เรียนมีส่วนร่วม ส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental Research) แบบ Pretest - Posttest Design (สมนึก ภัททิยธนี, 2553) โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยการใช้แบบศึกษากลุ่มเดียววัดผลสองครั้ง (The one-Group Pretest-Posttest Design) มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้ประชากร ได้แก่ นักเรียนอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร กองการศึกษา เทศบาล

เมืองมหาสารคาม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 58 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 29 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 15 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ชนิดเขียนตอบโดยการสร้างภาพตามรูปทรงที่กำหนดให้ จำนวน 3 กิจกรรม รวม 16 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้วิธีของลิเคิร์ต (Likert) เป็นแบบวัดที่ใช้มาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) ใช้มาตราวัดแบบมีทิศทาง เป็นการวัดความพึงพอใจด้วยรูปภาพ ที่มีจำนวนระดับเป็นเลขคู่ ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ

3. การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยมีขั้นตอน คือ ชี้แจงทำความเข้าใจสร้างข้อตกลงในการเรียน แล้วทดสอบวัดความสามารถ

ฟัง ใช้เวลา 20 นาที และทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ใช้เวลา 30 นาที จากนั้นดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อสอนจบแต่ละแผนจะมีการทดสอบย่อย เพื่อเก็บคะแนนระหว่างเรียน แล้วจึงทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังหลังเรียน ใช้เวลา 20 นาที ทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน ใช้เวลา 30 นาที และวัดความพึงพอใจ ใช้เวลา 10 นาที แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการตรวจ วิเคราะห์ทางสถิติ เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent) และวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ผลการศึกษา

1. ความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	df	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	29	1.72	0.65	28	-20.993	0.000
หลังเรียน	29	4.76	0.44			

2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ

มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	df	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	29	6.00	1.96	28	-22.787	0.000
หลังเรียน	29	14.10	1.11			

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

สรุปและอภิปรายผล

1. ความสามารถด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ การส่งเสริมทักษะด้านการฟังครูต้องพยายามจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและน่าสนใจโดยวางแผนการจัดกิจกรรมแต่ละช่วงเวลาตามความสนใจของเด็ก และจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการฟัง (ภรณ์ คุรุรัตน์, 2533) ซึ่งการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกร่วมในขณะฟัง ทำให้เกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลายและสดชื่นแจ่มใส (เกริก ยุ้นพันธ์, 2547) เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นการผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้เวลาผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่าย (วิเชียร เกษประทุม, 2550) มีความสุขสนุกสนานแล้วยังเป็นโลกแห่งจินตนาการที่สมบูรณ์แบบที่คอยช่วยถักทอสายใยความรักความฝัน สานสัมพันธ์อันอบอุ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) จึงทำให้การใช้นิทานเป็นสื่อในการส่งเสริมทักษะด้านการฟังให้กับนักเรียนจึงส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ จินตนา กรุพิมาย

(2559) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการฟัง หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการวิจัยของ กมลวรรณ สุคะโต (2561) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาสติปัญญาด้านการฟังและการพูดภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน พบว่า ความสามารถในการฟังและการพูดภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์ ระยะเวลาที่ 2 และ 3 สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการวิจัยของ เกตน์นิภา ฮาดคันทุง (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ พบว่า ทักษะทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการวิจัยของพิกุล พูลสวัสดิ์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอิสปร่วมกับกิจกรรมเกมการศึกษา พบว่า 1. ความสามารถทางด้านการฟังของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

อิสปร่วมกับการกิจกรรมเกมการศึกษา สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความก้าวหน้าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ นิทานช่วยให้เด็กเสริมสร้างจินตนาการ (วิเชียร เกษประทุม, 2550)ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก รู้จักคำ เรียกชื่อสิ่งของต่างๆ จากรูปภาพในนิทาน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก พัฒนาความคิด จินตนาการ มีความตกลงขบขันให้ความสนุกสนาน ช่วยแก้ปัญหาให้กับตัวเด็กเมื่อเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร (บวรงามศิริอุดม, 2554) ช่วยให้เด็ก ๆ มีความสุขสนุกสนานร่าเริงและยังเป็นโลกแห่งจินตนาการที่สมบูรณ์แบบที่คอยช่วยถักทอสายใยความรักความฝัน สานสัมพันธ์อันอบอุ่น ความละมุนละไมในกลุ่มสมาชิกของครอบครัว อีกทั้งนิทานยังให้แง่คิดคติสอนใจและปรัชญาชีวิตอันล้ำลึกแก่เด็ก มีพัฒนาการด้านความรู้และสติปัญญา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) สอดคล้องกับการวิจัยของ ลาวัลย์ ตนะสอน (2559) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบกิจกรรมศิลปะ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการวิจัยของ สาวิกพร แสนศึก (2560) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมี พัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียด

ลออสูงขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ สยมพู่ สัตย์ชื่อ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดสำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ พบว่า 1. เด็กปฐมวัยมีการคิดเชิงเหตุผลหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. เด็กปฐมวัยมีการคิดเชิงเหตุผลหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดมีการคิดเชิงเหตุผลสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุพพัต สกุลดี (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โดยผ่านการเล่านิทาน พบว่า 1. การพัฒนาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โดยผ่านการเล่านิทานนักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จากกิจกรรมการเล่านิทานด้วยปากเปล่า 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 การเล่านิทานโดยใช้หนังสือประกอบ จำนวน 24 คนคิดเป็นร้อยละ 85.71 การเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ จำนวน 23 คนคิดเป็นร้อยละ 82.14 และการเล่านิทานโดยใช้สื่อประกอบ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 89.29 และนักเรียนมีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์คือ คิดริเริ่ม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 67.86 ความคิดคล่องแคล่ว จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ความคิดยืดหยุ่น จำนวน 18 คนคิดเป็นร้อยละ 64.29 และความคิดละเอียดลออ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 มีความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดลออเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดยืดหยุ่น ตามลำดับ

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เนื้อหาของนิทานมีความสนุกสนานและใช้ภาพเคลื่อนไหวเหมาะสมสวยงาม มีความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ น้ำเสียงในการเล่านิทานมีความน่าสนใจ และสถานที่ ฉากประกอบการเล่านิทานมีความสนใจ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อที่มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้เวลาผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่าย นิทานที่สนุก ๆ ก็จะช่วยทำให้เด็กอยากอยู่ใกล้ซีดีผู้ใหญ่มากยิ่งขึ้นหรือเบื่อหน่ายผู้ใหญ่น้อยลง (วิเชียร เกษประทุม, 2550) จึงส่งผลทำให้เด็กรู้สึกชอบและเต็มใจร่วมกิจกรรม ทำให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จตามที่หวังไว้ (กาญจนา กาบทอง, 2552) สอดคล้องกับการวิจัยของ ลาววัลย์ ตนะสอน (2559) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการกิจกรรมศิลปะ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจในระดับชอบมาก คิดเป็นร้อยละ 98.00 สอดคล้องกับการวิจัยของ เกตน์นิภา ฮาดคันทุง (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ พบว่าเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการเรียน มีความสนุกสนานที่ได้ฟังนิทาน ชอบใช้สื่อที่หลากหลาย ชอบเล่านิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้เพื่อนและครูฟัง และสอดคล้องกับการวิจัยของ พิกุล พูลสวัสดิ์

(2562) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอิสปร่วมกับกิจกรรมเกมการศึกษา พบว่า ของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูควรนำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะ ไปพัฒนาทักษะการฟังให้กับนักเรียนในเนื้อหาอื่น ๆ หรือนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับนวัตกรรมส่งเสริมการฟังอื่น ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการฟังให้นักเรียน

1.2 ผู้ที่สนใจจะนำวิธีการสอนดังกล่าวไปใช้ควรศึกษาช่วงวัย ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียนก่อนนำไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด

1.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรพิจารณาช่วงวัยที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละวิธี

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะในเนื้อหาและระดับชั้นอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะกับการใช้กิจกรรมแบบอื่น ๆ เช่น วิธีสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC, วิธีการสอนแบบ Jigsaw, SQ6R เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล โพธิ์เย็น. (2562). ความคิดสร้างสรรค์: พรสวรรค์ที่ควรสร้างสรรค์สร้างให้ผู้เรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ ศิลปากร มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 17(1), 9-27.
- กมลวรรณ สุคะโต. (2561). การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาสติปัญญาด้านการฟังและการพูดภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยการจัดประสบการณ์การเล่นิทาน. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*.
- กาญจนา กาบทอง. (2552). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารเศษส่วน โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ ซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบทน-เบส บุ๊คส์.
- เกตน์นิภา ฮาดคันทุง. (2561). การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่นิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทย เป็นภาษาแม่. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2547). *การเล่นิทาน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จินตนา กรุฬิมาย. (2559). *การพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ดวงเดือน ศาสตร์ภัก. (2549). *พัฒนาการทางสติปัญญาตามทฤษฎีเพียเจท์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นิตยา ประพตติกิจ. (2546). *พฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.
- บวร งามศิริอุดม. (2554). *ความหมายและความสำคัญของนิทาน*. [ออนไลน์]. ได้จาก<https://sites.google.com/site/phisan13bird/bthkhvam/khwam-hmay-laea-khwam-sakhay-khxng-nithan>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2564].
- พิกุล พูลสวัสดิ์. (2562). *การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอิสปร่วมกับกิจกรรมเกมการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2533). *เด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: สถานสงเคราะห์เด็กหญิงปากเกร็ด.
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560). *คู่มือสำหรับพ่อแม่ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็ก ตอน เด็กวัยอนุบาล 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.

- ลาวัลย์ ตนะสอน. (2559). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิเชียร เกษประทุม. (2550). *นิทานพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ศศิลักษณ์ ชัยนกิจ. (2561). *เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัย พบปรากฏการณ์เร่งเรียนตั้งแต่วัยอนุบาล*. [ออนไลน์]. ได้จาก <https://www.mantanusorn.ac.th/th/news/745>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2564].
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว. (2562). *แผนงานวิจัยการปฏิรูปสุขภาวะและการพัฒนาเด็กไทยในศตวรรษที่ 21*. นครปฐม. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). *การวัดผลการศึกษา*. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สยมพู่ สัตย์เชื้อ. (2560). *การพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านคำถามปลายเปิดสำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สาวิกพร แสนศึก. (2560). *ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้า.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2559). *พัฒนาการเด็กปฐมวัย รากแก้วแห่งชีวิต*. [ออนไลน์]. ได้จาก <https://www.mantanusorn.ac.th/th/news/745>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2564].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย 3-5 ปี: แนวโน้มสำหรับผู้ดูแลเด็ก ครูและอาจารย์*. กรุงเทพฯ: แปลน ฟอรั คิดส์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สุพัต สกุลดี. (2561). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โดยผ่านการเล่านิทาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัมรัตน์ ตั้งพิทักษ์ไพบูลย์. (2563). *ผลของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการวาดรูประบายสีเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย*. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 15(2), 118-132.

Klenz, S. (1987). *Chapter IV: Critical and creative thinking*. Canada: Saskatchewan, Department of Education.

Trilling, B. and Fadel, C. (2015). *Twenty first century skills*. San Francisco: Jossey-Bass.